

Informace ke změnám v účetnictví účetních jednotek veřejného sektoru ve vztahu k přijetí konsolidačního balíčku

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (celkem 65 novelizovaných zákonů), také nazývaný jako ozdravný balíček, zveřejňujeme výčet vybraných změn mající vliv na oblast účetnictví vybraných účetních jednotek, který tento zákon přináší.

Zrušení kolkových známek

Možnost využití kolků jako platebního institutu byla v rámci přechodného období stanovena na jeden rok, tj. účetní jednotka nimi může platit vybrané náklady do 31. 12. 2024 (bližší informace k platnosti kolků ve vztahu k jejich užití naleznete v přechodných ustanoveních příslušných právních předpisů).

Z účetnictví vybraných účetních jednotek budou kolkové odúčtovány buďto v důsledku jejich využití např. při úhradě správního poplatku nebo vrácení z důvodu nevyužití.

S ohledem na výše uvedené se nebude provádět úprava obsahového vymezení položky B.III.15 Ceniny ve vyhlášce č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví ve znění p.p., pro některé vybrané účetní jednotky.

K vybraným benefitům pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky

Novela zákona o daních z příjmů přináší hned několik novinek v oblasti výdajů resp. nákladů na pracovní a sociální podmínky a péči o zdraví zaměstnanců tzv. benefitů či příspěvků. Níže popsané změny vyplývají z novelizace ustanovení § 6 odst. 9, § 24 odst. 2 písm. j) a § 25 odst. 1 písm. h) zákona o daních z příjmů.

Obecným předpokladem pro účetní vykázání poskytnutých nepeněžních či peněžních příspěvků je skutečnost, zda tento nárok zaměstnance nebo rodinného příslušníka vyplývá z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele nebo např. pracovní smlouvy. Pokud tomu tak je, veškeré tyto příspěvky resp. nároky zaměstnanců a rodinných příslušníků se vykáží v souladu s obsahovým vymezením syntetického účtu **527 – Zákonné sociální náklady** (§ 33 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 410/2009 Sb.), které odkazuje právě na ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) zákona o daních z příjmů. V ostatních případech se tyto příspěvky vykazují na syntetickém účtu **528 – Jiné sociální náklady**.

V případě vybraných účetních jednotek lze hovořit o dvou způsobech poskytnutí resp. zdrojích financování benefitů. Výše uvedený způsob vykázání se využije v případě benefitů, které jsou vypláceny z rozpočtu dané účetní jednotky. Ty, které budou poskytnuty z fondu kulturních a sociálních potřeb se vykáží v souladu s příslušnými body **Českého účetního standardu č. 704 – Fondy účetní jednotky** případně způsobem uvedeným dále v textu.

Dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d) se od daně z příjmu u zaměstnance osvobozují tato nepeněžitá plnění z fondu kulturních a sociálních potřeb:

- pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení, pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis, použití vzdělávacích nebo rekreačních zařízení nebo poskytnutí rekreace nebo zájezdu,

- použití zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona, knihovny zaměstnavatele, tělovýchovných a sportovních zařízení,
- příspěvku na kulturní nebo sportovní akce,
- příspěvku na tištěné knihy, včetně obrázkových knih pro děti, mimo knih, ve kterých reklama přesahuje 50 % plochy,

a to do výše **poloviny průměrné mzdy za zdaňovací období**, kterou zákon taktéž definuje¹. Uvedené neplatí v případě nepeněžitého příspěvku na stravování z fondu kulturních a sociálních potřeb, jehož možnost poskytnutí je upravena vyhláškou č. 296/2022 Sb.² Nepeněžitý příspěvek na stravování z fondu kulturních a sociálních potřeb se započítává do limitu pro osvobození příspěvku na stravování, který je stanoven § 6 odst. 9 písm. b) zákona ve výši úhrnu 70 % hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin (uvedená hranice pro osvobození příspěvku na stravování se použije i v případě peněžitého příspěvku na stravování, který je upraven např. § 69 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech).

Pokud by příjem zaměstnance (nutno podotknout, že do limitu zaměstnance se započítávají i nepeněžití benefity poskytnuté rodinnému příslušníkovi) překročil stanovený limit, podléhá dani z příjmů dle § 6 odst. 1 písm. d) zákona.

V souvislosti s nepeněžními benefity je vhodné aspoň stručně zmínit taktéž ustanovení § 25 odst. 1 písm. h) zákona, ve kterém je uveden výčet nepeněžních benefitů, které jsou na straně zaměstnavatele vždy daňově uznatelné, a to za splnění podmínky jejich osvobození od daně z příjmu na straně zaměstnance podle § 6 odst. 9 písm. d) zákona. Pokud však příjmy zaměstnance ve formě nepeněžních plnění převýší limit poloviny průměrné mzdy, budou v poměrné části tyto náklady zaměstnavatele daňově uznatelné dle ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) bodu 4.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Základní příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb (dále také „FKSP“) byl novelami příslušných právních předpisů snížen z 2 % na 1 %, přičemž současně se stanovuje, že minimálně 50 % z přídělu musí být použito na produkty na spoření na stáří zaměstnanců, které jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob. Další způsoby čerpání jsou pak ponechány na účetní jednotce. Podstatnou změnou v této oblasti je i zrušení vyhlášky č. 114/2000 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

V souvislosti se změnami v oblasti fondu kulturních a sociálních potřeb uveřejnilo ministerstvo financí na svém webu dokument „Metodické doporučení k zajištění jednotnému postupu při tvorbě a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb“.

Z hlediska účetnictví vybraných účetních jednotek lze konstatovat, že v případě fondu kulturních a sociálních potřeb nedochází k výrazným změnám. V důsledku přijetí novel rozpočtových pravidel byla provedena revize ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky, avšak vzhledem k minimálnímu dopadu nebude úprava ČÚS č. 704 realizována.

Dle rozpočtových pravidel se nově za zdroj FKSP považují i splátky zápůjček poskytnutých z fondu, náhrada škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z prostředků FKSP a peněžní dary, které byly do fondu poskytnuté.

¹ § 21g odst. 2 ZoDP – „Průměrnou mzdou se pro účely daní z příjmů rozumí průměrná mzda stanovená podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení“

² Vyhláška o nákladech na stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích

Postup účtování splátek zápůjček upravuje bod 5.2 ČÚS č. 704. O přijetí náhrady škody či peněžního daru do fondu kulturních a sociálních potřeb se účtuje na stranu MD příslušného *bankovního účtu* (např. u OSS účet 243 – Běžný účet FKSP) se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 412 – *Fond kulturních a sociálních potřeb*.

Shodný postup účtování využije i příspěvková organizace hospodařící dle velkých rozpočtových pravidel (z. č. 218/2000 Sb.) v případě účtování posílení FKSP příjmy z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz příspěvková organizace přispívá právě z fondu kulturních a sociálních potřeb.

Fond reprodukce majetku příspěvkových organizací

Velká rozpočtová pravidla § 65 odst. 5 nově umožňují příspěvkovým organizacím zřízeným organizační složkou státu posílit fond reprodukce majetku s předchozím písemným souhlasem zřizovatele z prostředků na provoz hlavní činnosti.

O tvorbě fondu reprodukce majetku z příspěvku na provoz bude příspěvková organizace účtovat na stranu MD účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* se souvztažným zápisem na stranu Dal účtu 416 – *Fond reprodukce majetku, fond investic*.